

Statistik och jämförelser
Jesper Hörnblad

Statistik om kommunal familjerådgivning 2015

SO0206

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Statistik om kommunal familjerådgivning 2015.....	1
2015	1
Innehållsförteckning	1
A Allmänna uppgifter	4
A.1 Ämnesområde	4
A.2 Statistikområde.....	4
A.3 SOS-klassificering	4
A.4 Statistikansvarig.....	4
A.5 Statistikproducent.....	4
A.6 Uppgiftsskyldighet.....	4
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	4
A.8 Gallringsföreskrifter	4
A.9 EU-reglering.....	5
A.10 Syfte och historik	5
A.11 Statistik användning.....	5
A.12 Uppläggning och genomförande	5
A.13 Internationell rapportering	5

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B Kvalitetsdeklaration	6
B.0 Inledning	6
B.1 Innehåll.....	6
1.1 Statistiska målstorheter	6
1.1.1 Objekt och population	6
1.1.2 Variabler	6
1.1.3 Statistiska mått	7
1.1.4 Redovisningsgrupper	7
1.1.5 Referenstider	7
1.2. Fullständighet.....	7
B.2 Tillförlitlighet.....	7
2.1 Tillförlitlighet totalt	7
2.2 Osäkerhetskällor	7
2.2.1 Urval	7
2.2.2 Ramtäckning	7
2.2.3 Mätning.....	7
2.2.4 Svartsbortfall.....	8
2.2.5 Bearbetning.....	8
2.2.6 Modellantaganden.....	8
2.3 Redovisning av osäkerhetsmått.....	8
B.3 Aktualitet.....	8
3.1 Frekvens.....	8
3.2 Framställningstid.....	8
3.3 Punktlighet	8
B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet	9
4.1 Jämförbarhet över tiden	9
4.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik	9
B.5 Tillgänglighet och förståelighet.....	9
5.1 Spridningsformer	9
5.2 Presentation.....	9
5.3 Dokumentation.....	9
5.4 Tillgång till primärmaterial.....	9
5.5 Upplysningstjänster.....	10

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Socialtjänst

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Individ- och familjerådgivning

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Socialstyrelsen
Postadress: 10630 Stockholm
Besöksadress: Rålambsvägen 3
Kontaktperson: Jesper Hörnblad
Telefon: 075-247 35 82
E-post: jesper.hornblad@socialstyrelsen.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Alf Petterson
Telefon: 019-17 63 32
E-post: alf.petterson@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen (2001:99) om den officiella statistiken och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken, vilket innebär skyldighet att lämna de efterfrågade uppgifterna.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Bestämmelse om sekretess i den kommunala verksamheten finns i 26 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallringsföreskrifter finns i RA-MS 2001:40 (Riksarkivets myndighetsspeci-

fika föreskrift). Primäruppgifter till ADB-registret får gallras 1 år efter att statistiken publicerats.

A.9 EU-reglering

EU-reglering finns ej.

A.10 Syfte och historik

Syftet med statistiken är att belysa omfattningen av den kommunala familjerådgivningen som genom rådgivningssamtal medverkar till att samlevnadsproblem och konflikter främst i par och familjerelationer kan bearbetas.

Socialstyrelsen publicerar officiell statistik om den kommunala familjerådgivningen sedan statistikår 2003. Följande förändringar som påverkar jämförbarheten av publicerad statistik har gjorts:

- År 2003 definierades den yngsta åldersgruppen som besöker den kommunala familjerådgivningen som "under 20 år" medan den sedan år 2004 har definierats som 18–19 år.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används av statliga och kommunala myndigheter för planering, utvärdering och uppföljning av verksamheten. Den ger även underlag för forskning, opinionsbildning och politisk verksamhet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Uppgifter om kommunal familjerådgivning samlas in på aggregerad nivå från samtliga kommuner en gång per år. En kommun kan driva familjerådgivning i egen regi, träffa avtal med annan kommun som driver familjerådgivning i egen regi eller anlita en eller flera privata familjerådgivningsbyråer. En byrå kan anlitas av en eller flera kommuner. Det är kommunen som är skyldig att lämna uppgifter till statistiken men det är vanligt att uppgifter istället lämnas av någon av kommunen anlitad familjerådgivningsbyrå.

Uppgifterna som avser 2015 har lämnats på en elektronisk blankett som under insamlingsperioden varit åtkomlig via en Internetadress. Varje uppgiftslämnare har tilldelats ett unikt identitetsnummer för varje kommun som den redovisat för. Identitetsnumret har använts för åtkomst till respektive kommuns blankett. Ett fåtal uppgiftslämnare som saknade möjlighet att hämta blanketten via Internet eller hade tekniska problem, lämnade sina svar på pappersblankett. Uppgiftslämnare som inte lämnat uppgifter i tid fick påminnelse via e-post och i några fall även telefonpåminnelse.

A.13 Internationell rapportering

Internationell rapportering förekommer inte.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Sedan 1 januari 2016 är Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) kunskapsmyndighet för bland annat frågor som avser familjerådgiv-

ning. Socialstyrelsen avvaktar beslut från Socialdepartementet om vilken myndighet som framöver ska ansvara för den officiella statistiken avseende kommunal familjerådgivning. Information om detta kommer att delges kommunerna.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Kvaliteten är generellt god.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

- Antal ärenden under året
- Antal påbörjade ärenden under året
- Antal ärenden som avslutades under året
- Antal samtal under året
- Antal personer under året
- Antal personer i ärenden som påbörjades under året

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen är de ärenden som upprättas inom den kommunala familjerådgivningen under referensåret. Ett ärende kan påbörjas, vara pågående eller avslutats under året. Insamlingen avser hela populationen. Objekten utgörs av de relationer som är orsak till ärendena.

1.1.2 Variabler

- Totalt antal ärenden under året
- Totalt antal samtal under året
- Totalt antal personer, 18 eller äldre, under året
- Totalt antal personer som besökte familjerådgivningen under 2015 fördelade efter ålder
- Antal ärenden som påbörjades under 2015 fördelade efter relationens art
- Antal ärenden som påbörjades under 2015 fördelade efter initiativ/hänvisning
- Antal parrelationsärenden som påbörjades under 2015 fördelade efter relationens längd
- Antal personer som sökt rådgivning i ärenden som påbörjades under 2015 fördelade efter ålder
- Antal ärenden som påbörjades under 2015 fördelade efter antal barn under 18 år
- Antal hemmavarande barn i ärenden som påbörjades under 2015 fördelade efter ålder
- Antal umgängesbarn och växelvis boende barn i ärenden som påbörjades under 2015 fördelade efter ålder

- Totalt antal ärenden som avslutades under 2015
- Antal ärenden som avslutades under 2015 fördelade efter en bedömning av var tyngdpunkten i behandlingen innehåll legat
- Antal ärenden som avslutades under 2015 fördelade efter behandlingen omfattning
- Uppgift om familjerådgivningsbyrå har utåtriktat arbete eller ej

1.1.3 Statistiska mått

Ärenden, personer och samtal redovisas främst som antal men det förekommer även relationstal i redovisningen. Befolkningssiffrorna som används i relations-talen är de som gäller vid årets slut.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Regional redovisning görs för län och kommun. Eftersom statistiken är totalräknad kan nedbrytning på grupper göras utan hänsyn till skattningspro-blem.

1.1.5 Referenstider

Kalenderåret 2015.

1.2. Fullständighet

Statistiken belyser alla de ärenden som har upprättats inom den kommunala familjerådgivningen. För att ett ärende ska vara upprättat måste minst ett samtal ha ägt rum.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Eftersom varken ram- eller urvalsförfarande föreligger kan man identifiera uppgiftsrapporteringen som den huvudsakliga felkällan. Det går inte att utifrån tillgängliga data uppskatta omfattningen av dessa fel. Skillnader mellan kommuner föreligger. Brister och fel i inrapporteringen är svåra att upptäcka eftersom uppgifterna samlas in på aggregerad nivå.

2.2 Osäkerhetskällor

Den största osäkerhetskällan är felrapporteringar. Dessa kan i många fall bero på att kommunerna har varierande organisation och att uppgifterna i några av dem inhämtas från olika uppgiftslämnare vilket ger utrymme för skilda tolk-ningar av undersökningsvariablerna.

2.2.1 Urval

Inget urvalsförfarande förekommer.

2.2.2 Ramtäckning

Inget täckningsproblem förekommer.

2.2.3 Mätning

Den huvudsakliga felkällan utgörs av brister i uppgiftslämnandet på grund av svårigheter som familjerådgivarna har med att samla in data om verksamheten.

Familjerådgivningen omfattas av *sekretess*¹. De som söker familjerådgivning har rätt att vara anonyma och det förs inga journaler i enskilda ärenden. Rådgivarna får dock samla data i form av oidentifierbara statistiska uppgifter och räkna antal personer, antal ärenden osv, så kallad mängdstatistik. En risk som finns med mängddata är att statistiken kan innehålla dubletter som inte upptäcks och rättas. Dubletter kan till exempel uppstå om personer som ingår i ett ärende har samtal med fler än en rådgivare under året.

2.2.4 Svartsbortfall

Av landets 290 kommuner är det endast Gällivare som inte har kunnat lämna några uppgifter för hela 2015. För vissa frågor i enkäten saknas svar från ytterligare kommuner, så kallat partiellt bortfall. Bortfallet varierar mellan frågorna och är som mest 19 kommuner. Bortfallets storlek redovisas i tabellerna vid respektive variabel.

När en uppgift saknas har uppgiften bortfallskompletterats. Bortfallet har ersatts med ett skattat värde. Det skattade värdet redovisas inte på kommunnivå, däremot ingår den i beräkningen av variabelns värde på riks- och länsnivå. I tabellerna anges vilka variabler som bortfallskompletterats. Bortfallet i en enskild fråga kan antingen gälla hela frågan eller delar av frågan. Vissa frågor är sådana att både en totaluppgift och deluppgifter som summerar till totaluppgiften ska anges. Bortfallskompletteringen har gjorts via en modell där hjälpinformation hämtas från de kommuner som inte har bortfall på den aktuella variabeln och där hänsyn tas bland annat till kommunernas befolkningsstorlek.

2.2.5 Bearbetning

Det inkomna materialet bearbetades av Statistiska centralbyrån genom olika numeriska kontroller, beräkningar och slutligen framtagande av resultattabeller. Bearbetningens bidrag till fel i statistiken bedöms vara litet.

2.2.6 Modellantaganden

Modellantaganden förekommer inte.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Redovisning av osäkerhetsmått förekommer inte.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Statistiken redovisas en gång per år.

3.2 Framställningstid

Fem månader räknat från referensperiodens slut till publicering.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan.

¹ 26 kap. 3 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (1980:100)

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Officiell statistik om kommunal familjerådgivning har tidigare publicerats för åren 2003–2015. Jämförelser mellan åren bör göras med hänsyn till förändringar i definitioner och beräkningssätt. Följande förändringar som påverkar jämförbarheten har gjorts:

- År 2003 definierades den yngsta åldersgruppen som besöker den kommunala familjerådgivningen som "under 20 år" medan den sedan år 2004 har definierats som 18–19 år.
- År 2003 användes åldersgruppen 20–59 år för jämförelser mellan länen i avsnittet Regionala skillnader. Från och med 2004 används åldersgruppen 18–69 år.
- Tabell 2 visar antal personer 18 år och äldre som besökt familjerådgivningen för samtal under året samt andelen i befolkningen. Åren 2003–2009 användes folkmängd i åldersgruppen 20–69 för att beräkna andel personer i befolkningen som besökt familjerådgivningen. Från och med statistiken som avser 2010 används folkmängd i åldersgruppen 18–69 år för beräkningen.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

I statistiken förekommer få jämförelser mellan grupper

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Då statistiken enbart innehåller mängdstatistik går det inte att göra samkörningar med andra register på exempelvis Socialstyrelsen.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras på Socialstyrelsens webbplats.

5.2 Presentation

Rapporten består av en Excel-fil med tabeller, kvalitetsdeklaration och definitioner samt ett faktablad med övergripande resultatbeskrivning.

5.3 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument och i de årliga statistikrapporterna Statistik om kommunal familjerådgivning YYYY.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Viss möjlighet till specialbearbetningar finns. Då uppgifterna samlas in på aggregerad nivå är dock redovisningsmöjligheterna begränsade.

5.5 Upplysningstjänster

Jesper Hörnblad, Avdelningen för Statistik och jämförelse, Socialstyrelsen.

Telefon: 075-247 00 00

E-post: jesper.hornblad@socialstyrelsen.se